

ВІДЕОКОНФЕРЕНЦІЯ ЯК ПРОЯВ ПРИНЦИПУ ГЛАСНОСТІ

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1: ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ ОКРЕМИХ ПРИНЦИПІВ ЦИВІЛЬНОГО ПРОЦЕСУ	6
1.1. Загальне положення принципу гласності	6
1.2. Загальні положення принципу відкритості	7
РОЗДІЛ 2: ОСОБЛИВОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ ВІДЕОКОНФЕРЕНЦІЇ В ЦИВІЛЬНОМУ СУДОЧИНСТВІ	9
2.1. Визначення понять «судове засідання» та «відеоконференція»	9
2.2. Правове регулювання судового засідання в режимі відеоконференції.....	10
РОЗДІЛ 3: КІБЕРБЕЗПЕЧНІСТЬ ЗАСТОСУВАННЯ ВІДЕОКОНФЕРЕНЦІЇ В ЦИВІЛЬНОМУ СУДОЧИНСТВІ	12
3.1. ЄСІТС як нормативно врегульована програма в судочинстві	12
3.2 Використання всесвітньовідомих месенджерів у судочинстві	14
ВИСНОВКИ.....	22
СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ	23
ДОДАТКИ.....	27

ВСТУП

Актуальність - з науково-технічним прогресом кожний переводить частину свого реального життя у віртуальне, це, безумовно, торкається і цивільних-процесуальних правовідносин, тож варто знаходити новий механізм пристосування до навколишніх змін.

Останні десятиліття нашого століття стрімко зростають досягнення науково-технічної революції. Електронні технології стали невід'ємною частиною всіх працівників юридичних установ, органів держаної влади, правозахисних органів та й самої людини.

Судочинство має бути справедливим, а вимога справедливості, чесності стосується всієї процедури, зокрема і часу, який потрібен для розгляду та вирішення справи. При цьому Європейський суд з прав людини, у рішеннях постановлених проти України, наголошує на затягуванні судового рішення, порушення розумних строків. Виникнення цієї проблеми пов'язане не тільки з не ефективною роботою суду, а й з таким явищем як не явка учасників цивільного процесу до судової зали. Важливим фактором розв'язання цієї проблеми стало запровадження системи відеоконференцз'язку. Новітні технології дають змогу застосування цього режиму різними шляхами та програмами, які гарантують конфіденційність інформації, належне фіксування, збереження, поширення та використання інформації. Це скоротить часові межі розгляду справи та заощадить значну частину бюджетних коштів.

Ця робота може слугувати допоміжним джерелом для вивчення електронного судочинства як студентам так і викладачам вищих навчальних закладів, що вивчають правові дисципліни.

Об'єкт – сукупність процесуальних правовідносин, що регулюють принцип гласності та відкритості в цивільному процесі.

Предмет – проведення судового засідання в формі відеоконференції, як прояв принципу гласності та відкритості цивільного процесу.

Мета – дослідити переваги впровадження електронного судочинства, при реалізації принципу гласності та відкритості в цивільному процесі України.

Завдання – 1) дослідити правове регулювання популярних месенджерів при використанні відеоконференції в судовому засіданні;

2) дослідити можливість надання доказів в процесі за допомогою месенджерів;

3) дослідити переваги ЄСІТС порівняно з менеджерами;

4) аналізуючи досвід інших країн виявити ефективність впровадження електронного судочинства.

Методологія – дослідження побудоване на застосуванні філософських, загальнонаукових та соціально-юридичних методів наукового пізнання. При написанні першого розділу використовувалися методи: аналізи та синтезу, дедукції. При написанні другого розділу були застосовані методи: порівняння, аналізу, синтезу, узагальнення. При написанні третього розділу були використані методи: аналізу, синтезу, індукції, порівняння, абстрагування та виокремлення.

Теоретичне значення – при подальшій розробці даної тематики та глибшого вивчення теми наявна подальша можливість розроблення посібника.

Практичне значення – на основі цієї роботи з подальшим вивчення теми можливо розробити методичні рекомендації при підготовці професійних суддів, приватних виконавців, адвокатів, студентів юридичних напрямків освіти.

Спірні питання з матеріальних відносин є завжди. В більшості випадків сторони, що сперечаються врегульовують конфлікт в досудовому порядку, задля уникнення додаткових витрат. Хоча якщо сторони все ж таки не порозуміються вони звертаються до суду задля встановлення істини. Прикладом матеріальних відносин може слугувати ринок електронної комерції (e-commerce) в Україні фактично сформований давно, але не маючи спеціального правового регулювання, електронні правочини вчинялись, як правило, на основі публічної оферти, до якої приєднується інша сторона договору, частіше, конклюдентними діями. Наприклад, продаж товарів, надання послуг за допомогою мережі Інтернет відбувається і сьогодні саме так.

Згодом в судовій практиці з'явилися і спори щодо таких правочинів і система потребувала змін.

Український законодавець, побачивши зміни в матеріальних правовідносинах, дійшов висновку, що варто урегулювати відносини нового характеру, тож він розробив та затвердив низку законів спрямованих на це. Варто зауважити, що на перший погляд вбачається робота здійснена законодавцем під час розробки актів. Він намагався передбачити ті аспекти таких відносин, що необхідно врегулювати. Але наукової розробки така тематика не зазнала. Задля кращого врегулювання законодавцем відносин необхідний науковий аналіз з цих питань. Ще рік–два і вся комерція перейде до електронного документообігу, через що варто розрізняти основні відмінності електронного та паперового документообігу. Безпосередньо це вплине й на судочинство, адже більшість учасників будуть обґрунтовувати свою позицію електронними доказами та й взагалі будуть бажати вирішувати свої спори не відриваючись від повсякденних справ, бо доступ до інтернету завжди під рукою.

РОЗДІЛ 1: ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ ОКРЕМИХ ПРИНЦИПІВ ЦИВІЛЬНОГО ПРОЦЕСУ

1.1. Загальне положення принципу гласності

Конституція України є основним джерелом закріплення прав та принципів яких неухильно повинно дотримуватися суспільство. Вони сформовані не просто так, а спираючись на міжнародний досвід та прогрес визначення основної цінності суспільства – життя та здоров'я особи. Задля відстоювання таких цінностей держава формує правові інститути, що конкретизують завдання держави та встановлюють міру дозволеної поведінки в суспільстві.

В статті 55 Конституції України вказано: «права і свободи людини і громадянина захищаються судом», отже можна свідчити, що держава піклується за збереження прав особи, але для повного розуміння цієї інституції слід розтлумачити дану статтю. Отже, кожний хто вважає, що його право порушується або було порушене може звернутися до суду задля його поновлення.

В статті 129 Конституції України одним із завдань судочинства є гласність судового процесу та його повне фіксування технічними засобами. Деталізація цього завдання викладена у відповідній статті Цивільного процесуального кодексу України (далі – ЦПКУ).

Відповідно до ст. 7 ЦПКУ трансляція судового засідання здійснюється з дозволу суду. Якщо всі учасники справи беруть участь у судовому засіданні в режимі відеоконференції, здійснюється транслявання перебігу судового засідання в мережі Інтернет в обов'язковому порядку. Проведення в залі судового засідання фотозйомки, відеозапису, а також трансляція судового засідання повинні здійснюватися без створення перешкод у веденні засідання і здійсненні учасниками судового процесу їхніх процесуальних прав. Якщо судові рішення оголошується прилюдно, учасники справи, інші особи, присутні у залі судового засідання, представники засобів масової інформації можуть проводити в залі судового засідання фотозйомку, відеозапис,

транслявання проголошення рішення по радіо і телебаченню, в мережі Інтернет.

Сьогодні з розвитком сучасних технологій та телекомунікаційних систем задля виконання вказаного завдання судочинства особливих зусиль не потрібно. Це робить доступність розголошення інформації про судовий перегляд якомось питанні і можливість суспільства більш активно та швидко реагувати на прийняття законних та справедливих рішень судом щоб не було пошкоджено суспільний інтерес.

В Юридичній енциклопедії за ред. Шемшученко вказується, що гласність є одним з принципів реалізації права на інформацію. Принцип гласності забезпечується насамперед розповсюдженням інформації у всіх сферах суспільного й державного життя через спеціальні інформаційні служби, засоби масової інформації (далі – ЗМІ) та інші засоби інформування, відкритим (публічним) характером державних органів, органів місцевого самоврядування, окрім випадків, передбачених законами України. Органи законодавчої, виконавчої і судової влади та місцевого самоврядування зобов'язані інформувати про свою діяльність і прийняті рішення. Дотримання принципу гласності є однією з основних гарантій конституційного права на інформацію як складової права на свободу думки і слова [21, ст.596].

Автори ж «Сучасної правової енциклопедії» дотримуються думки, що гласність є принципом судочинства, що полягає у відкритості діяльності судових органів при розгляді справи [20, ст.72-73].

1.2. Загальні положення принципу відкритості

Оскільки під час вирішення спору між сторонами цивільного процесу ненароком можуть бути зачеплені інтереси третіх осіб є за необхідним створити умови доступу до інформації, щодо вирішених спорів, третім особам.

Відповідно до ст. 34 Конституції України, кожен має право вільно збирати, зберігати, використовувати і поширювати інформацію усно, письмово або в інший спосіб – на свій вибір.

Отже, в незалежності чи судовий акт обмежує чи порушує твої права, свободи, інтереси як особистості доступ до судових актів має бути відкритим (за виключення конфіденційної інформації).

За чинною редакцією ЦПКУ, а саме в ст.8, ніхто не може бути позбавлений права на інформацію про дату, час і місце розгляду своєї справи або обмежений у праві отримання в суді усної або письмової інформації про результати розгляду його судової справи. Будь-яка особа, яка не є учасником справи, має право на доступ до судових рішень у порядку, встановленому законом.

Особи, які не брали участі у справі, якщо суд вирішив питання про їхні права, свободи, інтереси та (або) обов'язки, які подали апеляційну чи касаційну скаргу на відповідне рішення, мають право ознайомлюватися з матеріалами справи, робити з них витяги, знімати копії з документів, долучених до справи, одержувати копії судових рішень в порядку, передбаченому цим Кодексом.

Дані норми закріплені відповідно до чинних міжнародних договорів згоду на обов'язковість яких надана Верховною Радою України.

Оскільки свободи особистості є обов'язковою частиною правової держави, Україна неуклінно дотримується свободи слова та висловлення своєї думки людиною.

Задля цього в Україні був створений та зараз діє Єдиний державний реєстр судових рішень [22].

Аналізуючи ці наукові праці та діюче законодавство ми дійшли висновку, що гласність і відкритість судового процесу це доступність будь-кого бажуючого дізнатися інформацію, що розголошується в межах справи та надати свою думку, що підкріплено свободою особи на вільність своїх думок та поглядів.

РОЗДІЛ 2: ОСОБЛИВОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ ВІДЕОКОНФЕРЕНЦІЙ В ЦИВІЛЬНОМУ СУДОЧИНСТВІ

2.1. Визначення понять «судове засідання» та «відеоконференція»

В Українському законодавстві нерідко зустрічається поняття «судове засідання» і перш ніж виконати поставлені завдання, вважаємо за необхідне розтлумачити це поняття для чіткого розуміння в подальшому дослідженні.

Чітке та вичерпне визначення заведе в наказі Державної судової адміністрації України «Про затвердження Інструкції про порядок роботи з технічними засобами фіксування судового процесу (судового засідання)» № 108 від 20 вересня 2012 року, що *судове засідання* (для цілей цієї Інструкції) - це процесуальна форма розгляду справи судом у порядку цивільного, адміністративного, кримінального, господарського судочинства.

Виходячи з положень ЦПКУ можлива різноманітна явка до зали судового засідання: особиста та за допомогою відеоконференсзв'язку або як зазначено в законодавстві в режимі відеоконференції. Тож буде доречно розтлумачити поняття «відеоконференція».

В чинному національному законодавстві не надано чіткого роз'яснення цьому поняттю, але науковці вже не одноразово спробували це виправити. Наприклад, у наукових працях поняття «відеоконференція» (з англ. *videoconference*) тлумачать як: телекомунікаційну технологію (М. І. Пашковський) [16]; сеанс двосторонньої інтерактивної комунікації (В. В. Мурадов) [15, с. 235]; комп'ютерну технологію (О. С. Клементьєв, О. Г. Волеводз) [11, с. 67; 6]; інформаційну технологію (В. Я. Тацій, В. П. Пшонка, А. В. Портнов) [13, с. 584]; інформаційну комп'ютерну технологію (В. Т. Малярєнко) [14, с. 387 – 388]; особливу процедуру провадження (М. І. Смирнов) [19, с. 97] тощо.

Доречніше трактувати поняття «відеоконференції» лише як відеозв'язок через те, що це в більшій мірі може замінити особисте з'явлення особи в залі судових засідань. Адже при безпосередньому спілкуванні особи з судом, суддя

може оцінити не лише смисловий посил особи а й оцінити не вербальну лексику яка буде враховуватися при оцінці висловлення особи.

Отже, для того щоб всі учасники цивільного процесу могли чітко тлумачити поняття та не маніпулювати визначеннями вчених, ми вважаємо за необхідне надати чітке визначення в законодавстві.

2.2. Правове регулювання судового засідання в режимі відеоконференції

Як зазначено в Рекомендації №2 R (84): «судові органи повинні мати у своєму розпорядженні найсучасніші технічні засоби для того, щоб вони могли здійснювати правосуддя найбільш ефективним способом, зокрема шляхом полегшення доступу до різноманітних джерел права, а також шляхом прискорення відправлення правосуддя» [5].

Як свідчить американський досвід – запровадження цієї системи приносить багато вигоди для судової системи. Зокрема, зниження витрат і прискорення судового процесу в цілому [26, 10].

Дивлячись на вдалий досвід США можна говорити не лише про зручність використання відеоконференції для учасників справи, а й економії державних коштів пов'язаних з відвіданням судового засідання осіб, що позбавлені свободи пересування в зв'язку з судовим рішенням і покладенням витрат х транспортування на державний бюджет. Для цивільного судочинства доречніше говорити саме про зручність та територіальну доступність. Адже, якщо учасник справи бажає особисто приймати участь у судовому засіданні, але не має змоги особисто прийти до зали судового засідання науково-технічний прогрес нам в допомогу. При використанні відеоконференції ми можемо не обмежувати особу в доступності до правосуддя та надаємо їй шанс самотійно переконатися в неупередженості судді при вирішені справи.

Згідно досвіду Європейського Союзу – відеоконференція є ефективним інструментом, який має потенціал, щоб полегшити і прискорити транскордний розгляд.

Кожна з країни знаходить свої плюси у відеоконференції, але ми вважаємо за плюс, що в нашому законодавстві не вказано обмеження для особи, що хоче прийняти участь в судовому засіданні за допомогою відеоконференції.

Новелою нашого законодавства та успіхом серед європейських країн можна вважати й те, що законодавець передбачив можливість всіх учасників справи в режимі відеоконференцію. Та не забуваючи про принцип гласності й відкритості судочинства, передбачено, що в таких випадках це засідання необхідно транслювати в мережі Інтернет в обов'язковому порядку, задля того щоб кожний бажаючий мав змогу спостерігати здійснення судочинства у конкретному спорі.

Оскільки в Україні тільки налаштовується покриття 4G мережі Інтернет, законодавець передбачивши проблеми з технічним оснащенням судових залів та поганим зв'язком зазначив, що на випадок виникнення технічних проблем та при наявності ухвали про участь особи в режимі відео конференції суд відкладає розгляд справи, крім випадків, коли засідання може відбутися без участі такої особи [12].

Отже, факт удосконалення та прогресивності законодавства свідчить про сприяння втіленню принципів судочинства у життя. Для учасників справи створюються всі необхідні та водночас комфортні умови для якісного вирішення спору. Звісно з впровадженням новел знайдені й недоліки такої форми явки до зали судового засідання, але з напрацюванням практики це буде удосконалене і ми сподіваємося, що невдовзі за допомогою такої форми будуть значні заощадження бюджетних коштів, як вже робиться в інших країнах.

РОЗДІЛ 3: КІБЕРБЕЗПЕЧНІСТЬ ЗАСТОСУВАННЯ ВІДЕОКОНФЕРЕНЦІЇ В ЦИВІЛЬНОМУ СУДОЧИНСТВІ

3.1. ЄСІТС як нормативно врегульована програма в судочинстві

В Єдиній судовій інформаційно-телекомунікаційній системі (далі ЄСІТС) передбачено два види користувачів: внутрішні та зовнішні.

Внутрішні користувачі – це посадові особи, представники суб'єкту владних повноважень на яких покладається обов'язок наповнювати підключені реєстри. Тобто, вони мають особливі (розширені) можливості користування ЄСІТС.

Зовнішні користувачі - учасники судового процесу, органи державної влади та місцевого самоврядування, інші суб'єкти, яким потребується доступ до матеріалів справи та перегляду підключених реєстрів.

У зовнішніх користувачів, на відміну від внутрішніх, можливості користування сервісами та інструментами ЄСІТС залежать від реєстрації у системі. Характерно, що відповідно до Закону України «Про внесення змін до Господарського процесуального кодексу України, Цивільного процесуального кодексу України, Кодексу адміністративного судочинства України та інших законодавчих актів» [3] користувачі ЄСІТС поділяються на тих, чия реєстрація у системі є обов'язковою, і тих, що за своїм бажанням можуть зареєструватися добровільно. До першої групи належать: адвокати, нотаріуси, приватні виконавці, судові експерти, державні органи та органи місцевого самоврядування, суб'єкти господарювання державного та комунального секторів економіки. Інші особи реєструються в Єдиній судовій інформаційно-телекомунікаційній системі в добровільному порядку. Реєстрація відбувається шляхом реєстрації офіційної електронної адреси в ЄСІТС. У разі відповідності та повноти внесення користувачем інформації до форми реєстрації підсистемою автоматично генерується адреса електронної пошти користувача [9]. При цьому реєстрація офіційної електронної адреси здійснюється за допомогою ЕЦП, який слід отримати в Акредитованому центрі сертифікації ключів. Після такої реєстрації користувач фактично створює власний електронний кабінет в ЄСІТС, з якого здійснює участь у судочинстві за допомогою електронних

засобів. На офіційному веб-сайті судової влади розміщено детальну покрокову інструкцію здійснення реєстрації користувачів в ЄСІТС, рекомендовано всім учасникам судового процесу пройти таку реєстрацію (навіть тим, які відповідно до процесуальних кодексів мають право у добровільному порядку реєструватися у системі) та повідомлено про знижену ставку судового збору для зареєстрованих користувачів, які подають позовні заяви, апеляційні та апеляційні скарги та інші процесуальні документи через ЄСІТС зі встановленням коефіцієнту зниження 0,8 [9]. Зокрема, для реєстрації необхідно увійти у систему за допомогою електронного ключа (отриманого в Акредитованому центрі сертифікації ключів) за електронною адресою: <https://cabinet.court.gov.ua>, ввести у відповідні поля прізвище, ім'я, по-батькові, дату народження, реєстраційний номер облікової картки платника податків, номер телефону, електронну адресу.

Особливості використання електронного цифрового підпису в Єдиній судовій інформаційно-телекомунікаційній системі визначаються Положенням про Єдину судову інформаційно-телекомунікаційну систему [3].

Важливим є і те, що ЄСІТС надає можливість постійного доступу до всіх матеріалів справи (а не лише судових рішень), скорочує час на пересилання документів, що сприяє відсутності затримок, пов'язаних із пересиланням справи між судами різних інстанцій, дозволяє брати участь у режимі відеоконференції без відвідування суду, автоматично направляє накази до Єдиного державного реєстру виконавчих документів [23].

Отже, ЄСІТС – це програмне забезпечення електронного судочинства, доступ до якого є в кожному суді на території України не залежно від інстанційності. Оскільки під час реєстрації в особистому кабінеті обов'язково необхідно звантажити Ваш особистий електронний цифровий підпис, ЄСІТС надає змогу ідентифікувати особу та індивідуалізувати її в судовому процесі та позбавляє потреби використання додаткових засобів зв'язку для вчинення процесуальних дій. З постійним, налагодженим використанням ЄСІТС Україна зможе повністю перейти на електронне судочинство, що як мінімум сприятиме

заощадженню бюджетних коштів, а як максимум призведе до зменшення вирубки деревини.

3.2. Використання всесвітньовідомих месенджерів у судочинстві

В нашій роботі ми будемо розглядати такі соціальні мережі як Skype, Viber та WhatAapp тому що, з роки існування вони удосконалювались і продовжують цей напрям, завдяки чому заробили довіру більшості користувачів.

Ці мережі є доступні у всьому світі. Це зручно, бо можливо проводити відео зустрічі в будь-який час та в будь-якому місці.

Розпочнемо з мережі Skype. У компанії « Skype» вважають, що відео має важливе значення для підтримки особистих зв'язків з людьми, які мають найбільше значення. Бачити чиєсь обличчя, переглядати реакцію та відчувати близькість з людьми. Це є важливо, так як під час судового розгляду ти можеш бачити реакцію та обличчя учасників справи, та задавати питання як в реальному житті.

Відеодзвінок також можна здійснювати із мобільних телефонів та планшетів. Також компанія стверджує, що в них супер чітка якість HD, тобто якість передаваного зображення майже ідеальна.

Для найкращого спілкування, спільного збору групові відеодзвінки мають чудову якість HD та оптимізовані спеціально для пристрою, який ви використовуєте, надаючи більш природне відчуття дзвінку. Людина, яка розмовляє, відображається спереду та в центрі, а відео - це занурення в спілкування на весь екран. Аудіо також кришталеве чисте, завдяки нашому аудіокодеку SILK Super Wide Band у нашому хмарному стеку конференцій. Щоб досягти цього, ми пишаємось тим, що працювали з одним з найбільших партнерів Microsoft, Intel, що допомогло нам оптимізувати SILK Audio спеціально для Azure, що працює на процесорах Intel.

Крім того, вони збільшили кількість людей, які можуть мати відеодзвінок з 5 до 25. Тому кількість учасників, які можуть брати участь у відеоконференції, ще більше.

Щоб ще простіше говорити, кілька місяців тому Skype оголосили простий новий спосіб запросити будь-кого на Skype-дзвінок з комп'ютера. Зараз ми поширили це на Skype для iPhone, iPad та Android, так що ви можете використовувати цю функцію для запрошення будь-кого на попередню групову розмову. Найкраще те, що їм не потрібно бути у вашому списку контактів Skype - або навіть мати обліковий запис Skype. Все, що вам потрібно зробити, - це запустити чат на своєму iPhone, iPad або Android і поділитися унікальним посиланням для розмови, як тільки ви хочете - електронною поштою, WhatsApp, Messenger, Twitter або Facebook. Якщо у них є Skype, вони приєднуються до вашої розмови, натиснувши на посилання, а якщо ні, вони можуть приєднатися до групового відеодзвінка на комп'ютері за допомогою Skype для Web. Також однією з функцій цієї мережі є те що він розмиває задній фон, і ви не відволікаєтесь на те, що відбувається позаду співрозмовника.

Щоб створити конференцію нам необхідно вчинити такі дії:

- 1) У головному вікні Skype в списку контактів використовуйте клавішу Ctrl на клавіатурі, виберіть імена контактів, щоб вибрати їх для співпраці.
- 2) Візьміть вибрані контакти з правою кнопкою миші і наголошуйте на конференції.
- 3) Натисніть кнопку Дзвінок Skype.
- 4) Ваші контакти повідомляються і зможуть прийняти або відхилити ваше запрошення на конференцію.

Додавання користувачів до конференцій:

- 1) Якщо вам потрібно додати співбесідників, ви можете переставити їхні імена в списку з свого списку контактів. Або використовуйте меню користувачів.
- 2) У вікні бесіди на панелі "Учасники" натисніть запросити ще користувачів.
- 3) Виберіть користувача зі списку та натисніть кнопку ОК.

Також, можна ще прикріплювати певні файли, які можуть мати значення. Це здійснюється таким чином:

1)Виберіть контакт або чат, якому потрібно щось надіслати.

2)У вікні чату можна:

emoticon button= Вибрати емограму, GIF, наклейку або Мої.

media button= Виберіть фотографії або файлу. Альтернативно, ви можете перетягнути фотографії або файлу в Skype.

3)Виберіть відправити Send button надати спільний доступ до вашого чату [27].

Стосовно розміру програми вона займає 97,5МБ. Ще один плюсом є , що програма може використовуватись на 39 мовах(англійська, російська, арабська, болгарська, вінгерська, в'єтнамський, голландський, грецький, датський, іврит, індонезійський, іспанський, італійський, китайський, корейський, латишський, литовський, малайський, німецький, норвезький, польський, португальський, русинський, сербський, словацький, словенський, тайський, традиційний китайський, турецький, український, спрощений китайський,фінський, французький, хінді, хорватський, чеський, шведський , естонський, японський)

Аналізуючи дану програму ми переглянули відгуки, де він отримав оцінку 4,4 з 5, що є доволі позитивним результатом. Ще прочитавши коментарі, ми дійшли висновку, що 80% користувачів задоволенні програмою та стверджують, що зв'язок хороший та зручний інтерфейс, але 20% ставляться негативно так як наголошують, що на їх смартфонах програма часто дає збій [29].

Наступний вид соціальної мережі , яку ми розглянемо - Viber. Це вже більш новіша мережа , яка дуже стрімко набрала своїх користувачів. Система Viber також має функцію відеоконференції так вона дозволяє здійснити дзвінок між 5 співрозмовниками в груповому чаті, або додати більше учасників в особистий дзвінок. Групові дзвінки в HD-якості дозволяють заощадити час і спілкуватися одночасно з різних географічних точок.

Щоб скористатися цією функцією потрібно вчинити такі дії:

1) Ви спочатку створюєте розмову в якій беруть участь 2 людей

2) Потім одразу додасте до дзвінка Коли ще 3 учасників без необхідності створювати груповий чат. Під час особистого дзвінка, натисніть на кнопку "Додати учасника" і виберіть контакти, яких ви хочете додати. Ці контакти не обов'язково повинні бути у вашій адресній книзі - ви просто можете ввести потрібний номер. Потім всі учасники автоматично додадуться до вашого дзвінка.

Також існує інший варіант у якому можна створити груповий чат з 5 людей і одразу відтворити відеодзвінок до 5 співрозмовників.

Ще можна додати, що Viber стверджує, що дає гарантію на захист конфіденційності інформації яка знаходиться в мережі. Наголошує, що не читає чати і не слухає розмови на відміну від інших месенджерів, Viber просто не може підглянути або підслухати ваше особисте спілкування, включаючи особисті і групові чати, а також голосові і відеодзвінки. Всі ці розмови захищені наскрізним шифруванням за замовчуванням, і вам не знадобляться додаткові дії, щоб включити його. Це означає, що всі ваші особисті та групові бесіди повністю зашифровані і ніхто, крім вас і ваших співрозмовників, не може отримати до них доступ.

Viber, також, не продає ваш контент.

Ваші чати захищені наскрізним шифруванням - ніхто не зможе отримати до них доступ. Вони не бачимо зміст ваших бесід, тому не можуть скопіювати ваші дані і використовувати їх для розсилки реклами. Інші месенджери не шифрується ваші чати в автоматичному режимі, поки ви самі не включите режим шифрування. Це означає, що деякі з цих додатків можуть читати і зберігати зміст ваших особистих розмов, а потім продавати цю інформацію будь-яким третім особам або для розміщення реклами. Політика Viber гарантує вашу приватність, оскільки ми не можемо збирати і продавати інформацію, до якої ми самі не маємо доступу. Ви можете бути впевнені, що не почнете отримувати персоналізовану рекламу товару або послуги, які ви тільки що обговорювали в чаті Viber.

Соціальна мережа не тільки шифрує кожне ваше повідомлення, а й видаляє його з серверів Viber відразу після доставки. Повідомлення шифруються в момент відправки з вашого пристрою і розшифровуються тільки на пристрої одержувача. Якщо пристрій абонента вимкнений або не має виходу в Інтернет, ваше повідомлення буде зберігатися на сервері Viber в зашифрованому вигляді до того моменту, коли одержувач вийде на зв'язок.

Це є одним з критеріїв, який можна поставити в пріоритет. Так як під час розгляду справи ця функція є важливою. При здійсненні судочинства важливим є збереження в таємниці певної інформації до оприлюднення її в судовій залі і Viber, відповідно до своєї політики, надає вам гарантію цього. Отже, Ви можете не хвилюватися, про оприлюднення інформації яку ви обговорюєте з своїм адвокатом у месенджері, адже цю інформацію матимете лише Ви [28].

Аналізуючи дану програму ми переглянули відгуки , де він отримав оцінку 4,0 и 5 , це є не поганий результат, але порівнюючи з Skype , то все ж таки гірше. Стосовно коментарів, ми дійшли висновку, що 67% користувачів задоволенні програмою та стверджують, що зв'язок хороший та зручні функції у самій програмі, дуже хороша якісь відео, але 33% негативних відгуків які стверджують все навпаки. Вони стверджують, що забагато реклами, з'являються їм невідомі користувачі і це призводить до марного гаяття ї часу. Користувачі стверджують , що ця мережа є не надійної та на неї не слід розраховувати стосовно захисту інформації [29].

На кінець, розглянемо соціальну мережу WhatsApp — популярна безкоштовна система миттєвого обміну текстовими повідомленнями для мобільних та інших платформ с підтримкою звуку та відеозв'язку. Дозволяє пересилати текстові повідомлення, зображення, відео , аудіо та електронні документи через мережу Інтернет. WhatsApp використовує підключення до Інтернету (4G/3G/2G/EDGE або WiFi, якщо доступний) для обміну повідомленнями.

Компанія стверджує , що програма має відеодзвінки, які надають можливість спілкуватися обличчям до обличчя в ті моменти, коли голосу чи

текстового повідомлення може бути просто недостатньо. Аудіо- та відеодзвінки у WhatsApp використовують інтернет-з'єднання телефона, а не голосові хвилини вашого тарифного плану. Отже вам не потрібно турбуватися про додаткову плату за дзвінки.

Також, вони наголошують на конфіденційності та безпеці. Представники месенджера говорять: «Ви ділитесь особистими моментами за допомогою WhatsApp, саме тому ми вбудували наскрізне шифрування». Використання наскрізного шифрування означає, що ваші повідомлення, фотографії, відео, голосові повідомлення, документи та дзвінки захищені від потрапляння до чужих рук. Гарантують, що повідомлення яке ви відправляєте бачить тільки ви і той кому потрапило повідомлення, і ніхто інший. Шифрування відбувається автоматично, для цього не потрібно вчиняти окремі дії. WhatsApp дає вам можливість перевірити чи зашифровані дзвінки та повідомлення, які ви надсилаєте. Просто зверніть увагу на індикатор у розділі Дані контакту або Дані групи.

Так як і інші розглянуті нами програми можуть бути використані на різних пристроях на який є вихід до мережі Інтернет.

Стосовно розміру програми то вона займає 89,1Мб , що є менше ніж Skype. Також ця програма може використовуватись на 38 мовах, які були вказані вище , так як і Skype.

Підсумовуючи зібрану інформацію, ми переглянули відгуки , де він отримав оцінку 4,8 з 5, що є найвищою оцінкою серед розглянутих нами соціальних мереж. Якщо розглядати коментарі , то можна дійти висновку, що месенджер є досить популярним та ефективним для зв'язку з близькими. 88% користувачів, які позитивно ставляться до програми, говорять, що це сама зручна, корисна та цікава програма. Від загальної кількості користувачів 12% оцінили програму досить низько, але коментарі є не критичні , вони лише наголошують на тому, що існують деякі колізії в самій програмі. Користувачі стверджують , що ця мережа є надійною та зручною, тому більшість обирає саме WhatsApp [29].

Задля підтвердження належності доказу відправленого через один з месенджерів використовують електронний цифровий підпис. Тож коротко про нього.

Особливістю електронного договору є те, що його зміст відображається за допомогою технічних засобів і тому звичайний підпис особи не підходить задля підтвердження надання згоди особи на укладання договору. Через це законодавчо є закріпленим те, що електронний підпис це програмний продукт пов'язаний з електронними довірчими послугами та виготовляється лише ліцензованими на таку діяльність підприємствами [9].

Від 07.11.2018 ст. 7 Закону України "Про електронні документи та електронний документообіг" виглядає таким чином: «Оригіналом електронного документа вважається електронний примірник документа з обов'язковими реквізитами, у тому числі з електронним підписом автора або підписом, прирівняним до власноручного підпису відповідно до Закону України "Про електронні довірчі послуги". Тобто це закріплює обов'язковість електронного підпису для електронного документообігу і є достатньою підставою для засвідчення надання згоди на виконання якихось умов/дій в електронному вигляді.

Сьогодні в судовій практиці непоодинокі випадки, коли одна із сторін судового процесу оскаржує рішення попередньої судової інстанції через уподібнення понять «підпис» та «електронний підпис». В листопаді 2017 року Вищий господарський суд України постановив, обґрунтувавши свою позицію, що слід чітко розрізняти ці поняття, як це робить наш законодавець [20, додаток 1]. Отже, визначення поняття «електронний підпис» є необхідним для суспільства для розуміння відмінностей його зі звичайним підписом особи.

Відповідно до п. 12 ст.1 ЗУ «Про електронні довірчі послуги» електронний підпис - електронні дані, які додаються підписувачем до інших електронних даних або логічно з ними пов'язуються і використовуються ним як підпис. Електронний підпис слугує для електронної індексації в системі та є

унікальним програмним продуктом, чим має схожість до звичайного підпису особи.

Електронна ідентифікація - процедура використання ідентифікаційних даних особи в електронній формі, які однозначно визначають фізичну, юридичну особу або представника юридичної особи [п. 8 ст. 1, 9].

Законодавцем встановлені технічні стандарти висунуті до електронного підпису, задля ускладнення процесу підробки та виникнення спірних ситуацій.

Задля цього в нашій країні встановлено трирівневу схему індефікації в системі.

Задля забезпечення схоронності інформації відповідно до ст. 32 Конституції України, що гарантує використання конфіденційної інформації про особу лише з наданням на такі дії цієї особи, в тому числі і електронного, при створенні електронного підпису використовується криптографічний рівень захисту. ЗУ «Про захист інформації в інформаційно-телекомунікаційних системах» в п. 11 ст. 1 закріплює, що криптографічний захист інформації - вид захисту інформації, що криптографічний захист інформації - вид захисту інформації, що реалізується шляхом перетворення інформації з використанням спеціальних (ключових) даних з метою приховування/відновлення змісту інформації, підтвердження її справжності, цілісності, авторства тощо.

Отже, електронний підпис це важливо для підтвердження засвідченості доказу, що показує волевиявлення особи для надання цього доказу шляхом відправлення його в повідомленні в мережі Інтернет. В ЗУ «Про електронні довірчі послуги» закріплено, що електронний підпис виготовлений в Україні повинен відповідати міжнародним нормам та визнаватися міжнародними організаціями задля запобігання різниці нормативів при міжнародному співробітництві та уникнення конфліктних ситуацій.

ВИСНОВКИ

Отже, у роботі було розкрито принцип гласності та відкритості у цивільному судочинстві за використання нових технологій. У сучасному світі у зв'язку з прогресом технічних можливостей, судочинство повинно переходити на більш сучасний етап - судочинство в режимі відеоконференції. Деякі країни, наприклад, Америка вже застосовували таку практику, яка є доволі позитивною. Завдяки відеоконференції, вони заощадили понад 500 000\$. Завдяки впровадженню змін збільшується відсоток розглянутих справ, так як, учасникам не потрібно прибувати до суду вони можуть бути присутніми через відеозв'язок, що зручнішим для осіб. І справи розглядаються у рази швидше та якісніше через своєчасність вчинення процесуальних дій.

В світі існує багато соціальних мереж, через які можна відтворювати відео зв'язок, це вже є полегшенням. Через них можна також демонструвати певну інформацію, прикріплювати файли та фото. Задля надання такої інформації офіційного статусу вона псвідчується електронним цифровим підписом. І ця інформація буде конфіденційна так як вони забезпечують її безпеку.

У вітчизняному судочинстві існує система ЄСІТС, яка полегшує саму процедуру судочинства, так якщо ти зареєстрований у певному порядку, ти можеш подавати документи не звертаючись до суд особисто, а через електронну мережу.

Впровадивши електронне судочинство в Україні в повній мірі ми зможемо:

- Покращити роботу судової системи;
- Заощадити бюджетні кошти;
- Розширити можливості доступу до судочинства;
- Дбати про навколишнє природне середовище.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ:

1. Конституція України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#n4348>
2. Цивільний процесуальний кодекс України від від 18.03.2004 № 1618-IV. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/1618-15>
3. Про внесення змін до Господарського процесуального кодексу України, Цивільного процесуального кодексу України, Кодексу адміністративного судочинства України та інших законодавчих актів : Закон України від 03.10.2017 № 2147-VIII. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2147-19>
4. Про електронні довірчі послуги: Закон України від 5 жовтня 2017 № 2155-VIII (ред. станом на 5.10.2017 року)//Відомості Верховної Ради України . – 2017. – № 45. – Ст. 400.
5. Рекомендация R (84) 5 Комитета министров государствам-членам относительно принципов гражданского судопроизводства, направленных на совершенствование судебной системы // Верховна Рада України. Законодавство України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zeikon2.rada.gov.ua/laws/show/994_126
6. Постанова Вищого господарського суду України від 9 листопада 2017 р. по справі № 910/361/14 [Електронний ресурс] // Єдиний державний реєстр судових рішень. – Режим доступу: <http://reyestr.court.gov.ua/Review/70163955>.
7. Рішення Конституційного Суду України у справі за конституційним зверненням громадян Проценко Раїси Миколаївни, Ярошенко Поліни Петрівни та інших громадян щодо офіційного тлумачення статей 55, 64, 124 Конституції України (справа за зверненнями жителів міста Жовті Води) від від 25.12.1997 № 9-зп. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v009p710-97#n54>
8. Про затвердження Інструкції про порядок роботи з технічними засобами фіксування судового процесу (судового засідання) : наказ Державної судової

- адміністрації України від 20.09.2012 р. №108. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0108750-12>
9. Про проведення дослідної експлуатації підсистеми «Електронний суд» в пілотних судах : наказ Державної судової адміністрації України від 23 березня 2017 року № 367. URL : https://dsa.court.gov.ua/userfiles/file/DSA/DSA_2017_all_docs/BEREZEN_17/N_367.pdf
 10. Покрокова інструкція з реєстрації в «Електронному суді». Офіційний веб-сайт Судової влади. URL : <https://zp.arbitr.gov.ua/sud5009/gromadyanam/el-sud-reg/>.
 11. Волеводз А. Г. Правовые основы взаимной правовой помощи по уголовным делам с использованием видеоконференцсвязи / А. Г. Волеводз [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.mgimo.ru/files/114971/114971.pdf>
 12. Зуб О. Ю. Відеоконференція як засіб спрощення цивільного судочинства [Текст] / О. Ю. Зуб // Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. – 2014. – № 1106. – С. 219–222.
 13. Кримінальний процесуальний кодекс України. Науково-практичний коментар : у 2 т. – Т. 1 / О. М. Бандурка, Є. М. Блажівський, Є. П. Бурдоль та ін. ; за заг. ред. В. Я. Тація, В. П. Пшонки, А. В. Портнова. – Х. : Право, 2012. – 786 с.
 14. Малярєнко В. Т. Перебудова кримінального процесу України в контексті європейських стандартів : теорія, історія, практика : монографія / В. Т. Малярєнко. – К. : Юрінком Інтер, 2005. – 512 с.
 15. Мурадов В. Проблеми використання відеоконференцзв'язку на сучасному етапі розвитку технікокриміналістичного забезпечення судового розгляду кримінальних справ / В. Мурадов // Право України. – 2011. – № 7. – С. 235–240.
 16. Пашковський М. І. Відеоконференція у кримінальному судочинстві / М. І. Пашковський. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://docs.googlecom/document/d/1JEU4BFLZNPxNzscOyadevJSXJbkihlVpxJnLjlvqk/edit?hl=uk &pli=1>

17. Пономаренко В.А. Новое упрощенное производство: эра электронного правосудия наступила? [Текст] / В.А. Пономаренко // Арбитражный и гражданский процесс. – 2013. – № 3. – С. 25–30.
18. Сизоненко А. Відеозв'язок як засіб проведення слідчих дій за межами України / А. Сизоненко // Право України. – 2003. – № 3. – С. 96–99.
19. Смирнов М. І. Особливості надання взаємної правової допомоги у кримінальних справах з використанням методу відеоконференцзв'язку : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.09 / Смирнов Максим Іванович. – К., 2005. – 268 с.
20. Сучасна правова енциклопедія / [О. В. Зайчук, О. Л. Копиленко, Н. М. Оніщенко та ін.] ; за заг. ред. О. В. Зайчука. – К. : Юрінком Інтер, 2009. – 384с.
21. Юридична енциклопедія : в 6 т. / ред. кол.: Ю. С. Шемчученко та ін.. – К.: Вид-до «Українська енциклопедія імені М. П. Бажана», 1998 –.– Т. 1: А-Г. – 1998. – 672с.
22. Відеоконференції у судовому процесі: за і проти // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://smi.liga.net/articles/2013-09-17/10772662>.
23. Запровадження ЄСІТС у суді – крок у майбутнє : прес-служба Сьомого апеляційного адміністративного суду. Юридична Газета. 2019. URL : <http://yur-gazeta.com/publications/practice/sudova-praktika/zaprovadzhennya-esits-u-sudi-- krok-u-maybutne.html>.
24. Єдина судова інформаційно-телекомунікаційна система: поняття та структура : Підприємництво, господарство і право. 2019. . URL : <http://pgp-journal.kiev.ua/archive/2019/6/62.pdf>
25. Miklós Kengyel; Zoltán Nemessányi. Electronic technology and civil procedure : new paths to justice from around the world. – New York. – 2012. – 329 p. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://books.google.ru>.
26. Sir Brahmaiah Maraju. Video Conferencing in Judicial Proceedings – An Innovative Practice // Centre for Innovations in Public Systems [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.cips.org.in/public-sector->

[systemsgovernment-innovations/documents/video-conferencing-injudicial-proceedings-an-innovative-practice.pdf](#).

27. <https://www.skype.com/ru/features/group-video-chat/>

28. <https://www.viber.com/ru/security/>

29. <https://www.apple.com/ru/ios/app-store/>

30. <http://www.reyestr.court.gov.ua/Page/1>

ДОДАТКИ

Механізм дії електронного цифрового підпису

АНОТАЦІЯ

Актуальність. З науково-технічним прогресом кожний переводить частину свого реального життя у віртуальне, це, безумовно, торкається і цивільних-процесуальних правовідносин, тож варто знаходити новий механізм пристосування до навколишніх змін.

Мета. дослідити переваги впровадження електронного судочинства.

Завдання. 1) дослідити популярні месенджери для застосування відеоконференції в судовому засіданні;

2) дослідити можливість надання доказів в процесі за допомогою месенджерів;

3) дослідити переваги ЄСІТС порівняно з месенджерами;

4) аналізуючи досвід інших країн виявити ефективність впровадження електронного судочинства.

Методологія. дослідження побудоване на застосуванні філософських, загальнонаукових та соціально-юридичних методів наукового пізнання. При написанні першого розділу використовувалися методи: аналізи та синтезу, дедукції. При написанні другого розділу були застосовані методи: порівняння, аналізу, синтезу, узагальнення. При написанні третього розділу були використані методи: аналізу, синтезу, індукції, порівняння, абстрагування та виокремлення.

Структура роботи. Робота складається з трьох розділів, перший, другий та третій, що поділяється на два підпункти. При написанні роботи було використано двадцять одне джерело, з них вісім – нормативно-правові акти, одне судове рішення, три офіційні сайти месенджерів та дев'ять джерел наукового спрямування. Робота складається з двадцяти сторінок, не включаючи один додаток.

Отже, у нашій роботі ми розкрили принцип гласності та відкритості у цивільному судочинстві за використання нових технологій. У сучасному світі у зв'язку з прогресом технічних можливостей, судочинство повинно переходити на більш сучасний етап - судочинство в режимі відеоконференції. Деякі країни ,

наприклад, Америка вже застосовували таку практику, яка є доволі позитивною. Завдяки відеоконференції, вони заощадили понад 500 000\$. Завдяки впровадженню змін збільшується відсоток розглянутих справ, так як, учасникам не потрібно прибувати до суду вони можуть бути присутніми через відеозв'язк, що зручнішим для осіб. І справи розглядаються у рази швидше та якісніше через своєчасність вчинення процесуальних дій.

В світі існує багато соціальних мереж, через які можна відтворювати відео зв'язок, це вже є полегшенням. Через них можна також демонструвати певну інформацію, прикріплювати файли та фото. Задля надання такій інформації офіційного статусу вона псвідчується електронним цифровим підписом. І ця інформація буде конфіденційна так як вони забезпечують їй безпеку.

У нашому судочинстві існує система ЄСІТС, яка полегшує саму процедуру судочинства, так якщо ти зареєстрований у певному порядку, ти можеш подавати документи не звртаючись до суд особисто, а через електронну мережу.

Важливим є і те, що ЄСІТС надає можливість постійного доступу до всіх матеріалів справи (а не лише судових рішень), скорочує час на пересилання документів, що сприяє відсутності затримок, пов'язаних із пересиланням справи між судами різних інстанцій, дозволяє брати участь у режимі відеоконференції без відвідування суду, автоматично направляє накази до Єдиного державного реєстру виконавчих документів.